

Kúria végzése

Az ügy száma: Bhar.III.1.450/2023/12.

A határozat szintje: harmadfok

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke

Dr. Varga Eszter, előadó bíró

Molnár Ferencné dr., bíró

Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró

Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: nyilvános ülés

Az ülés napja: 2024. június 4.

Az ügy tárgya: pénzmosás büntette

Terhelt(ek): II. rendű

Első fok: Fővárosi Törvényszék, 15.B.804/2019/147.,
ítélet, tárgyalás, 2022. június 28.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 3.Bf.305/2022/29.,
ítélet, nyilvános ülés, 2023. április 27.

A fellebbezés előterjesztője: a II. rendű vádlott védője

A fellebbezés iránya: a II. rendű vádlott javára

Rendelkező rész

A pénzmosás büntette miatt I. rendű vádlott és társai ellen folyamatban lévő büntetőügyben a II. rendű vádlott védője által bejelentett másodfellebbezést elbírálva a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.305/2022/29. számú ítéletét a II. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja azzal, hogy a II. rendű vádlott terhén megállapított bűnsegédként elkövetett pénzmosás büntette kísérletének jogszabályi megjelölése helyesen Btk. 399. § (2) bekezdés a) pont és (4) bekezdés b) pont.

A harmadfokú eljárásban felmerült 63.390 (hatvanháromezer-háromszázkilencven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Indokolás

I.

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. június 28. napján meghozott 15.B.804/2019/147. számú ítéletével a II. rendű vádlottat az ellene bűnsegédként elkövetett pénzmosás büntettének kísérlete [Btk. 399. § (2) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

[2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2023. április 27. napján meghozott 3.Bf.305/2022/29. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a II. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki bűnsegédként elkövetett pénzmosás büntettének kísérletében [Btk. 399. § (2) bekezdés a) pont aa) alpont, (4) bekezdés b) pont]. Ezért a II. rendű vádlottat 1 év 2 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre és 200 napi tétel, napi tételenként 10.000 forint, összesen 2.000.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette azzal, hogy a végrehajtás elrendelése esetén a II. rendű vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett arról, hogy a pénzbüntetést a meg nem fizetése esetén szabadságvesztésre kell átváltoztatni, valamint a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetére az előzetes fogvatartás beszámításáról. A II. rendű vádlottat kötelezte az eljárás során felmerült bűnügyi költségből 85.725 forint, valamint az I. rendű és a III. rendű vádlottal egyetemlegesen 409.447 forint bűnügyi költség megfizetésére. Egyebekben az elsőfokú ítéletet a II. rendű vádlott tekintetében helyben hagyta.

II.

[3] A másodfokú ítélettel szemben a II. rendű vádlott védője felmentés érdekében jelentett be fellebbezést. Az ügyészség a másodfokú bíróság ítéletét tudomásul vette.

[4] Fellebbezése írásbeli indokolásában a II. rendű vádlott védője kifejtette, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem állapítható meg kétséget kizáróan a II. rendű vádlott bűnössége.

[5] Indokai szerint nincs olyan konkrét bizonyíték, amely bizonyítaná, hogy a II. rendű vádlott tudta, hogy az I. rendű vádlott által felvenni kívánt pénz bűncselekményből származott, valamint arra sincs bizonyíték, hogy a II. rendű vádlott segítséget nyújtott volna az I. rendű vádlottnak a pénz elszállításában.

[6] Álláspontja szerint az a tény, hogy a II. rendű vádlott segített az I. rendű vádlottnak és más olasz állampolgároknak Magyarországon bankszámlát nyitni, nem bizonyítja a bűnösségét.

[7] Mindezekre tekintettel a II. rendű vádlott felmentését indítványozta.

[8] A Legfőbb Ügyészség BF.1142/2023/2. számú átiratában a fellebbezést alaptalannak tartotta.

[9] Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság kétséget kizáró bizonyossággal megállapította, hogy az I. rendű vádlott a II. rendű vádlott segítségével bűncselekményből származó pénzüsszegek fogadása végett nyitotta meg a bankszámláját az Banknál, és a bankszámlanyitás ezen céljáról a II. rendű vádlott tudott. Továbbá a II. rendű vádlott azért vitte az I. rendű vádlottat 2016. december 28-án a bankhoz, hogy a gépkocsival biztonságos módon elszállítsák az I. rendű vádlott által felvett pénzt, amelynek nagyságrendjével a II. rendű vádlott tisztában volt, mint ahogy azt is tudta, hogy a felvenni és elszállítani kívánt pénz bűncselekmény elkövetéséből származik.

[10] A másodfokú bíróság okszerűen vont következtetést a II. rendű vádlott bűnösségére.

[11] Indítványozta, hogy a Kúria a másodfokú ítéletet a II. rendű vádlott tekintetében hagyja helyben.

III.

[12] A Kúria a II. rendű vádlott védőjének másodfellebbezését a Be. 620. § (1) bekezdés zárófordulata szerint nyilvános ülésen bírálta el.

[13] A II. rendű vádlott védője a perbeszédében a bejelentett fellebbezés írásbeli indokolásában foglaltakkal egyezően szólalt fel. Kifejtette, hogy az ügyészség nem tudott felmutatni egyetlen olyan bizonyítékot sem, amely igazolná a II. rendű vádlott bűnösségét.

[14] Indítványozta, hogy a Kúria bizonyítottság hiányában mentse fel a II. rendű vádlottat.

[15] A nyilvános ülésen a Legfőbb Ügyészség képviselője az ügyészség írásbeli nyilatkozatában írtakkal egyező tartalommal szólalt fel. Továbbá észrevételezte, hogy a másodfokú bíróság nyilvánvaló elírás miatt a másodfokú ítélet rendelkező részében a bűncselekmény jogszabályi helyét tévesen tüntette fel.

IV.

[16] A II. rendű vádlott védőjének fellebbezése nem alapos.

[17] A másodfellebbezés alapján harmadfokú eljárásnak van helye. Az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés jogát a Be. 579. § (1) bekezdése általánosságban – a Be. 580. §-ában foglalt szűk körű kivételekkel, további feltétel előírása nélkül – biztosítja. Ezzel szemben a Be. 615. § (1) bekezdése a másodfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés lehetőségét kizárólag a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bírósággal ellentétes döntése esetén biztosítja.

[18] A jogorvoslati, felülbírálati és a döntési jogkör összefügg. A jogorvoslat terjedelmének korlátozottsága kihat a felülbírálat terjedelmére, és maga után vonja a döntési jogkör meghatározottságát. Ugyanakkor a döntési jogkör fogalmilag nem lehetséges felülbírálati jogkör nélkül.

[19] A Be. 615. § (1) és (2) bekezdése – a (2a) bekezdésben írt korlátok között – meghatározza a másodfellebbezés törvényi okát, a (3) bekezdése pedig a másodfellebbezés törvényi jogát.

[20] A Kúria mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a bejelentett fellebbezés alapján helye van-e harmadfokú eljárásnak.

[21] A Be. 615. § (1) bekezdése szerint a másodfokú ítélet ellen (másod)fellebbezésnek van helye, ha a másodfokú bíróság döntése az elsőfokú bírósággal ellentétes.

[22] A Be. 615. § (2) bekezdés a) pontja értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság olyan vádlott bűnösségét állapította meg, akit az elsőfokú bíróság felmentett.

[23] Jelen ügyben az elsőfokú bíróság a II. rendű vádlottat felmentette a bűnsegédként elkövetett pénzmosás büntetnének kísérlete [Btk. 399. § (2) bekezdés a) pont, (4) bekezdés b) pont] miatt emelt vád alól, ugyanakkor a másodfokú bíróság e bűncselekmény miatt elítélte.

[24] Értelemszerűen tehát a másodfokú bíróság döntése a II. rendű vádlott vonatkozásában ellentétes az elsőfokú bíróság ítéletével.

[25] Az ellentétes rendelkezés, mint a másodfellebbezés törvényi okának rendeltetése nyilvánvalóan az, hogy lehetőség nyíljon az ellentétet, illetve eltérést eldöntő új eljárási fokra.

[26] Nem önmagában az eltérés, ellentét (objektíve), hanem annak sérelmezése (szubjektíve) adja ki együtt a harmadfokú eljárás megnyitását.

[27] Utóbbiról rendelkezik a Be. 615. § (3) bekezdése, ami a másodfellebbezés törvényi joga, s ehhez kötődik a felülbírálat Be. 618. § szerinti szabályozása.

[28] Ennek lényege, hogy az ellentétes döntés elengedhetetlen, de nem eleve, feltétlen (hivatalból), hanem csak akkor jelent harmadfokú eljárásra jogot, ha az ilyen, avagy azzal összefüggő rendelkezést a jogosult sérelmezi. Tehát nem automatikusan van helye harmadfokú eljárásnak, hanem csak akkor, ha a jogosult (Be. 616. §) a törvény adta jogával élve, valamely törvényi okból sérelmezi a másodfokú határozatot.

[29] Jelen ügyben e joggal a II. rendű vádlott védője élt is.

[30] A felülbírálat lehetőségét – értelemszerűen – önállóan, a saját jogán nyitja meg az adott jogosult fellebbezési jogának (törvénynek megfelelő) gyakorlása.

[31] A másodfokú bíróság a 2023. április 27. napján nyilvános ülésen kihirdetett ítéletét kézbesítés útján közölte az ítélethirdetésen jelen nem lévő II. rendű vádlottal és védőjével. A II. rendű vádlott és védője a kézbesítéstől számított nyolc napon belül terjeszthette elő a fellebbezését [Be. 582. § (3) bekezdés].

[32] Az iratok alapján megállapítható, hogy a II. rendű vádlott védője részére a másodfokú ítélet 2023. június 2. napján került kézbesítésre, a fellebbezését 2023. június 5. napján nyújtotta be a másodfokú bírósághoz. Eszerint határidőben érkezett a II. rendű vádlott védőjének fellebbezése.

[33] A Be. 615. § (3) bekezdés a) pontja alapján a fellebbezés sérelmezheti az ellentétes döntést, illetve – a Be. 2021. január 1. napjától hatályos szövegének – b) pontja szerint kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, az 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést vagy indokolást.

[34] A II. rendű vádlott védőjének másodfellebbezése a Be. 615. § (3) bekezdés a) pontján alapult, az ellentétes döntést sérelmezve a II. rendű vádlott felmentését célozta. Ebből következően a II. rendű vádlott vonatkozásában a felülbírálat teljes körű.

[35] A joghatályos fellebbezés alapján a Kúria – első körben – a Be. 618. § (1) és (2) bekezdése szerinti terjedelemben felülbírált a megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első- és másodfokú eljárást.

[36] A felülbírálat tárgya főszabályként először az eljárási szabályok – azon belül a feltétlen, majd az ún. relatív hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabályok – megtartása, ezt követően pedig a tényállás megalapozottsága.

[37] Mindezek előrebocsátásával (és sorrendjében) a Kúria a felülbírálat során nem észlelt olyan – a Be. 607. § (1) bekezdése, illetve a Be. 608. § (1) bekezdése szerinti – eljárási szabálysértést, amely feltétlen hatályon kívül helyezési okot képez, az ügy érdemi elbírálását

kizárná [Be. 625. § (1) bekezdés és (2) bekezdés]. Ilyenre egyébként a fellebbező sem hivatkozott.

[38] Az első- és a másodfokú bíróság az eljárást a perjogi szabályokat betartva folytatta le.

[39] A felülbírálat ezt követő szempontja, hogy a másodfokú ítélet tényállása megalapozott-e. A fentiekben kifejtetteknek – a bejelentett jogorvoslatnak – megfelelően ezt a Kúria kizárólag a II. rendű vádlottra vonatkozó 1. tényállási pont tekintetében vizsgálta.

[40] A harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra, ha az további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott, vagy az iratok alapján azzá tehető, ekként a helyes tényállás megállapítható, avagy a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető (Be. 619. §).

[41] A harmadfokú bíróság e körben értelemszerűen azt vizsgálja, hogy a másodfokú bíróság által – az általa tett kiegészítésekkel és helyesbítésekkel – irányadónak tartott tényállás megalapozott-e. Ezalatt értendő az elsőfokú ítélettel megállapított és a másodfokú bíróság által módosítás nélkül is a megalapozottnak tartott tényállás, valamint a másodfokú bíróság általi módosítás.

[42] A másod- és harmadfokú bíróság számára egyaránt adott ugyanis a megalapozatlanság vizsgálatának törvényi lehetősége, és ugyanazok értendők a megalapozatlanság okai alatt [Be. 592. § (1) bekezdés].

[43] Főszabályként a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú ítélettel megállapított tényállásra alapítja [Be. 591. § (1) bekezdés].

[44] A tényálláshoz kötöttség elvi indokát változatlanul a bizonyítás főszabálya adja, miszerint a Be. 167. § (3) és (4) bekezdése értelmében a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje; a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben, szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése alapján állapítja meg.

[45] Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése, és védett a mikénti mérlegelése, ami a bizonyíték bizonyító ereje felülmérlegelésének főszabály szerinti tilalmát, a közvetlen bizonyítékvizsgálat, bizonyítékkal szembesülés tiszteletben tartását jelenti.

[46] Ugyanakkor a másodfokú bíróságnak lehetősége van arra, hogy

– a tényállást kiegészítse vagy helyesbítse, vagy

– eltérő tényállást állapítson meg, és ez alapján határozzon (Be. 593. §).

[47] Ennek elsődleges és általános feltétele, hogy a tényállás nem megalapozott, ezért e kérdésben a bíróságnak egyértelműen rögzítenie kell az álláspontját. Ha a tényállás részben megalapozatlan, akkor van szó

– kiegészítésről (ami a hiányzó ténymegállapítás pótlása),

– vagy helyesbítésről (ami a meglévő ténymegállapítás módosítása, mellőzése).

[48] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás 1. pontját a II. rendű vádlott vonatkozásában a Be. 592. § (2) bekezdés a) és d) pontjai szerinti okokból találta részben megalapozatlannak, amelyet a Be. 593. § (1) bekezdés – helyesen – c) pontja alapján, az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés útján küszöbölt ki, részben eltérő tényállást állapított meg, és ebből eltérő jogkövetkeztetésre jutott.

[49] Ekként az egyik ítélet szerint a bíróság a II. rendű vádlottat – bizonyítottság hiányában – felmentette, a másik ítélet viszont bűnösségét állapította meg.

[50] A másodfokú ítélet felülbírálatára kapcsán az a kérdés, hogy a másodfokú bíróság által irányadónak tartott tényállás 1. pontja megalapozott-e, illetve, hogy a másodfokú bíróság megtehetette-e eljárásjogilag azt, amit tett, illetve helyesen tette-e azt, amit egyébként megtehetett.

[51] Jelen ügyben a másodfokú bíróság helyes jogi érveléssel rögzítette mindazon alapvető szempontokat, amelyek a tényállásjavító tevékenység során meghatározóak {Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.305/2022/29. számú ítélet [50] bekezdés}.

[52] A Kúria e körben a következőkre mutat rá.

[53] A Be. 592-594. §-ai a részleges megalapozatlanság másodfokon történő kiküszöbölésének lehetőségét teljes körben biztosítják; a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma [Be. 593. § (2) bekezdés] nem a megalapozatlanság kiküszöbölését korlátozza, hanem az első fokon lefolytatott bizonyítást védi. A tényállás hiányosságának pótlása, felderítetlenségének megszüntetése, az iratellenesség kiküszöbölése, avagy a téves helyett a helyes ténybeli következtetés levonása az elfogadott bizonyítékból nem esik a felülmérlegelés tilalma alá, hanem az éppen a megalapozatlanság orvoslásának törvényes eszköze, amelyet a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja kifejezetten alkalmazni rendel arra az esetre is, ha az így módosított eltérő tényállás a felmentett vádlott bűnösségnek megállapításához vezet. Ez nyilvánvaló összefüggésben áll azzal, hogy ilyen esetben a Be. 615. § (2) bekezdés a) pontja megengedi a másodfokú ítélet elleni fellebbezést is, ellentétben azzal, ha mindkét fokon egyezően bűnösség, vagy a büntetőjogi felelősség hiánya kerül megállapításra.

[54] A Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja a tényállás javításának mindhárom eszközét felsorolja; eszerint az eltérő tényállás megállapítása történhet az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy az ügyészség által indítványozott bizonyítás alapján is.

[55] A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma annyit jelent, hogy a fellebbviteli bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette. Így nem mondhatja például azt egy, az elsőfokú bíróság által elfogadott tanúvallomásra, hogy azt nem fogadja el, és az annak alapján megállapított tényeket mellőzi a tényállásból, illetve nem egészítheti ki vagy módosíthatja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást egy általa el nem fogadott tanúvallomás, vagy vallomásrész alapján.

[56] A másodfokú bíróságnak tehát az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokat kell alapul vennie; attól – megalapozott tényállás esetén – akkor sem térhet el, ha saját meggyőződése esetlegesen eltérő. A tényállás módosítása (ideértve: az eltérő tényállás megállapítását is) csak az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok alapján történhet.

[57] Az elsőfokú bíróság által megállapított bizonyítást érintő ügyiratok alapján a tényállás módosítása valójában nem más, mint ugyanazon bizonyíték alapján olyan további, az elsőfokú bíróság által nem megállapított ténynek a megállapítása, amit az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott, azonban a vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából releváns.

[58] Az iratellenesség kiküszöbölése azt jelenti, hogy az elsőfokú bíróság nem a valós (az ügyiratokban rögzített) tartalma szerint vette figyelembe a bizonyítékot, és ezt javítja ki a fellebbviteli bíróság az ügyiratok szerinti tartalom alapulvételével. Téves ténybeli következtetés esetén pedig az elfogadott bizonyítékból történő, a logika szabályainak meg nem felelő ténykövetkeztetést helyesbíti a jogorvoslat tárgyában elbíráló bíróság. Minden esetben azonban a tényállás módosításának alapja az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyíték.

[59] Jelen esetben a Fővárosi Ítéltábla ezt tette, amikor ítélete [33] bekezdésétől a [38] bekezdéséig az elsőfokú ítélet általa észlelt megalapozatlanságát kiküszöbölte. Nem lépett ezen túl a tanúvallomással, a II. rendű vádlott gyanúsítottai vallomásával, valamint az okirati

bizonyítékokkal kapcsolatban sem {Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.305/2022/29. számú másodfokú ítélet [51] bekezdéstől a [53] bekezdéséig}, mert nem az elsőfokú bíróságnak azok elfogadhatóságával kapcsolatos álláspontját kifogásolta, hanem a vallomások egészéből az általa helyesnek tartott ténybeli következtetést vonta le.

[60] A másodfokú bíróság tehát az általa észlelt helytelen ténybeli következtetéseket az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok alapulvételével küszöbölte ki.

[61] Ennek érdekében – bizonyítás felvétele nélkül – nyilvános ülést tartott, és az iratok alapján a II. rendű vádlott esetében az elsőfokú ítélettel megállapított tényállást – 1. tényállási pont – kiegészítette, illetve helyesbítette {Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.305/2022/29. számú ítélet [32]-[38] bekezdés}.

[62] Jelen ügyben a másodfokú bíróság tényállást javító tevékenysége az 1. tényállási pont vonatkozásában az volt, hogy a II. rendű vádlott felmentésének alapját képező elsőbírői (tudati tény) megállapítást a tényállásból mellőzte, és a tényállást az alábbiakkal egészítette ki:

- a [7] bekezdést azzal egészítette ki, hogy a II. rendű vádlott és további három, szintén külföldi állampolgár ismerőse 2016. november 23-án bankszámlát nyitott a Bank fiókjában;

- a [9] bekezdést akként egészítette ki, hogy az I. rendű vádlott a II. rendű vádlott segítségével a 00000000-00000000-00000000 számú bankszámlát bűncselekményből származó összegek fogadásának biztosítása érdekében nyitotta;

- a [12] bekezdést a következők szerint egészítette ki: „A Bank ügyintézőjével a pénzfelvétel időpontjaként az I. rendű vádlott 2016. december 23. napján egyeztek meg, azonban ezen a napon az I. rendű vádlott a 450.000 EUR-t nem tudta felvenni. Az I. rendű vádlottat 2016. december 27. napján értesítette az ügyintéző arról, hogy 2016. december 28. napján 10:00 órakor tudja felvenni a kért összeget a Bank fiókjánál.”;

- a [13] bekezdés utolsó mondatát mellőzte;

- a [14] bekezdésben rögzítetteket kiegészítette a következő első mondatával: „A II. rendű vádlott – az I. rendű vádlott cselekményéhez szükséges segítséget nyújtva, a jelentős összegű készpénz biztonságos elszállítása érdekében – az általa vezetett XX000XX forgalmi rendszámú gépkocsiban várakozott, míg társa a pénzfelvétel céljából bement a bankba.”.

[63] Ezt zárta le az a megállapítás, hogy az ekként kiegészített és helyesbített tényállás már hiánytalan és teljes, mindenben megalapozott, így irányadó a másodfokú eljárásban {Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.305/2022/29. számú ítélet [39] bekezdés}.

[64] Tehát megtehetette eljárásjogilag, amit tett, hiszen, ha nincs teljes megalapozatlanság, azt meg is kell tennie. Helytelen ténybeli alapokra helyezve nincs megnyugtató jogkövetkeztetés.

[65] Az iratoknak megfelelő, a rendelkezésre álló bizonyítékokon nyugvó megalapozott tényállás nélkül a büntetőjogi felelősségre vonatkozó eltérő jogi értékelésnek nincs meg a ténybeli alapja.

[66] Ez valójában nem más, mint a megalapozott, valósághű tényállás iránti igény, mely alapján a megfelelő jogkövetkeztések levonhatók.

[67] Kétségtelen, hogy a Be. 619. § (3) bekezdés a) pontja szerint, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan, akkor ennek korrekcióját, a tényállás kiegészítését, illetve helyesbítését a helyes tényállás megállapítása érdekében – miként a másodfokú bíróság – a harmadfokú bíróság is megteheti.

[68] A harmadfokú bíróság reformációs jogkörének nyilvánvaló korlátja, hogy a harmadfokú bírósági eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 619. § (2) bekezdés].

[69] Ekként a javítás kizárólag az első-, illetve a másodfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján lehetséges.

[70] A Kúria megállapította, hogy a másodfokú bíróság által kiegészített, helyesbített tényállás 1. pontja részben megalapozatlan, mert ellentétes az ügyiratok tartalmával, a tényállás azonban az ügyiratok tartalma alapján a Be. 619. § (3) bekezdés a) pontja szerint a tényállás helyesbítésével megalapozottá tehető.

[71] Ezért a Kúria a tényállás:

– [8] bekezdéséből mellőzi azt a megállapítást, hogy a II. rendű vádlott is elment a bankfiókba 2016. december 12-én.

– [9] bekezdéséből mellőzi azt a megállapítást, hogy „a II. rendű vádlott segítségével...”.

[72] Az iratok alapján megállapítható, hogy a nyomozás során az Bank ügyintézője a tanúvallomásában elmondta, hogy a II. rendű vádlottal összesen két alkalommal találkozott, egyszer, amikor megnyitotta a számláját, második alkalommal pedig, amikor hozta a további embereket számlát nyitni. Elmondta azt is, hogy az I. rendű vádlottal a II. rendű vádlott közvetítésével került kapcsolatba. Vallotta, hogy 2016. decemberében az I. rendű vádlott megjelent a bankban, hogy számlát nyisson (nyomozati iratok 3329-3330. oldal). A tanú a bírósági eljárásban akként nyilatkozott, hogy a II. rendű vádlottat külön ismerte meg, mint közvetítő, és szerinte előbb, mint az I. rendű vádlottat. Elmondta, hogy a két embert nem tudja kapcsolatba hozni egymással, azt gondolja, hogy két külön dolog. A II. rendű vádlott legalább 5 embert vitt a bankfiókba, de az I. rendű vádlott teljesen függetlenül ment (Fővárosi Törvényszék 15.B.804/2019/105. számú jegyzőkönyv 4. oldal 5. bekezdés, 5. oldal 2. bekezdés).

[73] A II. rendű vádlott a gyanúsított kihallgatásakor azt vallotta, hogy „nem tudja”, hogy 2016. december 12-én Magyarországon tartózkodott-e, valamint azt sem tudja, hogy az I. rendű vádlottal volt-e, amikor az a számlát nyitotta (nyomozati iratok 3823. oldal).

[74] Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás [8] bekezdésében, és a másodfokú bíróság által kiegészített [9] bekezdésében rögzített tény, mely szerint 2016. december 12-én az I. rendű vádlott számlanyitáskor jelen volt a II. rendű vádlott, iratellenes.

[75] A Kúria a tényállás megalapozottságának vizsgálata során az előző helyesbítés mellett – mely szerint 2016. december 12-én az I. rendű vádlott számlanyitáskor a bankfiókban nem volt jelen a II. rendű vádlott – arra a következtetésre jutott, hogy a tényállás további kiegészítése, helyesbítése nem szükséges, a másodfokú bíróság által ítélezése alapjául elfogadott tényállás így megalapozottá vált, és irányadó volt a harmadfokú eljárásban is [Be. 619. § (1) bekezdés].

[76] A II. rendű vádlott védője a fellebbezés indoklásában az elsőfokú bíróság által megállapított, és a másodfokú bíróság által helyesbített és kiegészített tényállást azért tartotta megalapozatlannak, mert álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok kétséget kizáróan nem bizonyítják, hogy a II. rendű vádlott tudott arról, hogy az I. rendű vádlott bankszámlanyitásának célja bűncselekményből származó pénzek fogadása lett volna, valamint azt sem, hogy a pénz felvételét követően a II. rendű vádlott ténylegesen segítséget nyújtott volna az I. rendű vádlottnak annak elszállításában.

[77] A védő kifogásai a bizonyítékok elégtelen voltára vonatkozóak, a közvetett bizonyítékokból levonható ténybeli következtetések helyességét kérdőjelezték meg.

[78] A Kúria előrebocsátja a következőket.

[79] A bíróság ténymegállapító tevékenysége eredendően közvetett – ténybeli következtetésen alapuló – megismerő tevékenység, mivel nem közvetlen észlelője a bizonyítandó ténynek. A közvetett bizonyítás további közvetítést (áttételt) jelent.

[80] A Be. 163. § (1) bekezdése értelmében bizonyítandó tény, ami adott ügyben a büntető anyagi vagy eljárási jogszabály alkalmazása szempontjából jelentős. Bizonyítandó tény bizonyítója a bizonyíték, aminek forrása (megismerésének biztosítója) pedig a bizonyítási eszköz. Bizonyíték tehát a vallomás, okirat stb. tartalma, aminek alapján, illetve amiből következően a bíróság megállapítja a tényállást. Személyi vagy tárgyi bizonyítási eszköz (tanú, okirat stb.) pedig akinek, illetve aminek révén a bíróság megismeri a bizonyítékot.

[81] A bizonyíték és a bizonyítandó tény viszonya – ekként a bizonyítás, illetve a bizonyíték – lehet közvetlen vagy közvetett. Közvetett a bizonyíték, ha nem vonatkozik eleve, egyenesen, nyíltan (kifejezetten) és perdöntő módon a bizonyítandó tényre, hanem csupán másik – egy vagy több, közbeeső, kisegítő – tényre mutat, ami azonban releváns, mert következtetés vonható belőle a bizonyítandó (perdöntő) tényre.

[82] Közvetett a bizonyítás, ha nincs közvetlen bizonyíték, nincs beismerő, vagy a történetek közvetlen érzékelésén, észleletén alapuló vallomás, illetve az nem hitelt érdemlő. Mindig közvetett bizonyítás a tudati tények (szándékosság, gondatlanság) bizonyítása, rendszerint közvetett bizonyíték a tudományos módszer által szolgáltatott bizonyíték és a tárgyi bizonyíték.

[83] A közvetett bizonyíték (mint más bizonyíték) eredményezhet ténymegállapítást, ami azonban önmagában elégtelen, mivel még nem a bizonyítandó tényre ad következtetési lehetőséget. A közvetett bizonyíték alapján megállapított ténynek arra kell alkalmasnak lennie, hogy önmagában, vagy más közvetett bizonyítékból nyert ténnyel együtt olyan további tényre adjon következtetési lehetőséget, aminek alapján a bizonyítandó tény is megállapítható.

[84] A közvetett bizonyítás valójában tényből tényre következtetés. Közvetett bizonyíték esetében hangsúly a bizonyíték mibenlétének, hanem a más bizonyítékhoz kötődésnek van. Ehhez képest, amíg közvetlen bizonyíték esetében csupán a hitelt érdemlőség a ténymegállapítás feltétele, közvetett bizonyíték esetében vizsgálandó a ténybeli következtetés helyessége is.

[85] Ilyenkor ugyanis a következtetés, illetve annak eredménye pótolja a közvetlen bizonyíték érzékelésén, észleletén alapuló (hitelt érdemlőnek tartott) tartalmát. A bizonyítandó tényre vonatkozó megállapítás lényege ténybeli következtetés. Ezért eredményez a téves következtetés megalapozatlanságot [Be. 592. § (2) bekezdés d) pont].

[86] Ezzel összhangban elengedhetetlen, hogy a ténybeli következtetést bíróság végezze és egyaránt rögzítse, hogy miből, mire vont következtetést. Következetes ítélkezési gyakorlat, hogy el kell határolni az észleleten alapuló vallomást a következtetésekre alapított előadástól (BH 1958.7. 1985. számú eset).

[87] A II. rendű vádlott védőjének ismertetett kifogásai alaptalanok. A II. rendű vádlott ajánlotta a banki ügyintézőt az I. rendű vádlottnak a számlanyitáshoz, a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyesen állapította meg, hogy a II. rendű vádlott közreműködött további (helyesen) három olasz állampolgár számlanyitásánál. Ezeket a számlákat – a banktisztviselőnek adott tájékoztatás szerint – azért nyitották, mert nagy összegű megtakarításokkal rendelkeztek. Ezzel szemben ezeket a számlákat nem használták, még a bankkártyákat sem vették fel. Az 1. számú tanú 5.000.000 eurós utalást várt a számlájára, amelynek megérkezését követően abból 200.000 eurót fel is kívánt venni, amely tranzakció ellentétes azzal a közléssel, hogy e számlán a saját megtakarítását akarta elhelyezni. A számlanyitás célját ezzel szemben a II. rendű vádlott azzal magyarázta, hogy

ezekre a számlákra fogják utalni a közös cégből származó jövedelmeket. A II. rendű vádlott letartóztatását követően az 1. számú tanú a banki tisztviselőtől érdeklődött afelől, hogy a II. rendű vádlott nélkül mi lesz a számlával, majd később ezeket a számlákat a bank zárolta, és a megszüntetések felől intézkedett. Mindez azt igazolja – figyelemmel arra is, hogy a II. rendű vádlott közreműködésével nyitott magyarországi számlákon az I. rendű vádlott esetében történt csak aktivitás, melyen kizárólag büntetendő cselekményből származó pénzösszeg fogadására került sor, a fennmaradó számlák kapcsán, bár azokat az érintettek elmondásuk szerint megtakarításaik biztonságos elhelyezése, illetve magyarországi gazdasági tevékenység érdekében nyitották, semmilyen pénzmozgásra nem került sor –, hogy a II. rendű vádlott közreműködésével nyitott számlák nem megtakarítások elhelyezését vagy gazdasági tevékenység végzését szolgálták, hanem valós céljuk, mint az I. rendű vádlott számlanyitásával is, a bűncselekményből származó összegek fogadásának biztosítása volt, melyről a számlanyitásokban közreműködő II. rendű vádlottnak is tudomással kellett bírnia. Mindezekre figyelemmel pedig arról is tudomással kellett bírnia, hogy az I. rendű vádlott által 2016. december 28. napján felvenni kívánt pénz – amelynek nagyságrendjével a II. rendű vádlott is tisztában volt – is bűncselekményből származik, és ennek a pénznek az elszállításában segédkezett volna a II. rendű vádlott. A II. rendű vádlott által igazolni kívánt alibit – mely szerint az olasz üzleti partnereivel kívánt ezen a napon találkozni – cáfolta az elfogásáról készült rendőri jelentés, valamint az a körülmény is, hogy maga sem tudta meghatározni azt a vendéglátóhelyet, ahová a partnereivel a találkozót megbeszélték. Mindezekből a körülményekből összességében aggálytalanul volt megállapítható, hogy a II. rendű vádlott tudott az I. rendű vádlott bankszámlanyitásával való céljáról, a számla megnyitása az ő közreműködésével történt, továbbá segítséget kívánt nyújtani az I. rendű vádlottnak a nagy összegű készpénz elszállításában {Fővárosi Ítélet 3.Bf.305/2022/29. számú ítélet [55] bekezdés}.

[88] Következésképpen az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárás, a rendelkezésre álló bizonyítékok, a másodfokú bíróság helyes bizonyítékértékelő tevékenysége alapján a II. rendű vádlott védőjének érveivel szemben kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a II. rendű vádlott tudott arról, hogy az I. rendű vádlott azért nyitott bankszámlát az ő közreműködésével, hogy arra bűncselekményből származó pénzösszegek érkezhessenek, majd ezen pénzösszeg felvétele után annak elszállításában is segédkezni kívánt.

[89] Ez a megállapított tényekből vont helyes ténybeli, és pedig tudati tényre vont következtetés.

[90] Ezt követően az eldöntendő kérdés az irányadó tényállás szerinti II. rendű vádlotti magatartás minősítése, ami anyagi jogi kérdés.

[91] A harmadfokú eljárásban irányadó tényállás alapján okszerű következtetés vonható a II. rendű vádlottnak a pénzmosás büntette elkövetésében véghezvitt bűnsegédi szerepére.

[92] A „pénzmosás” kifejezés minden olyan eljárást magában foglal, amely arra irányul, hogy lehetetlenné tegye az illegálisan szerzett – bűncselekményből származó – pénz eredetének azonosíthatóságát, és azt legális forrásból származónak tüntesse fel. A pénzmosás nem önálló, hanem járulékos bűncselekmény. Mindig meg kell, hogy előzze valamilyen másik bűncselekmény, amelynek a jövedelmét legalizálni, tisztára mosni próbálják. A jövedelmet így lehet „beforgatni” a legális gazdaság szférájába.

[93] Az irányadó tényállás rögzíti a következőket:

– az I. rendű vádlott a 00000000-00000000-00000000 számú bankszámlát bűncselekményből származó összegek fogadásának biztosítása érdekében nyitotta a II. rendű vádlott által ismert és ajánlott ügyintézőnél.

- Az 1. számú Kft. 2016. december 20. napján az általános forgalmi adó fizetési kötelezettségének teljesítése érdekében – a hitelintézetnél vezetett számlájáról – internetbankon keresztül 148.612.000 forint átutalását kezdeményezte a számlájára. Ismeretlen elkövető azonban a gazdasági társaság átutalási programjában ismeretlen módszerrel módosította a kedvezményezettet, melynek következtében a fenti összeget a 2. számú Kft. számláján írták jóvá.
 - A 2. számú Kft. bankszámlája felett rendelkező III. rendű vádlott 2016. december 21-én öt részletben, összesen 148.015.000 forintot utalt át az I. rendű vádlott vezetett 00000000-00000000-00000000 számú számlájára.
 - Az I. rendű vádlott ugyancsak 2016. december 21-én a Bank ügyintézőjének e-mail üzenetben bejelentette, hogy a számlájára érkező 148.015.000 forintból 450.000 eurónak megfelelő összeget fel kíván venni készpénzben.
 - Ezt követően az I. rendű vádlott 2016. december 28-án 9 óra 20 perc körüli időpontban – előzetes bejelentés alapján, a bankkal történt egyeztetést követően – a bűncselekményből származó 450.000 euró (139.032.000 forint) felvétele céljából megjelent az Bank fiókjánál. Az I. rendű vádlott a bankfiókhoz a II. rendű vádlottal együtt, a II. rendű vádlott által vezetett, XX000XX forgalmi rendszámú VW Golf TDi típusú személygépjárművel érkezett.
 - A II. rendű vádlott – az I. rendű vádlott cselekményéhez szükséges segítséget nyújtva, a jelentős összegű készpénz biztonságos elszállítása érdekében – az általa vezetett XX000XX forgalmi rendszámú gépkocsiban várakozott, míg társa a pénzfelvétel céljából bement a bankba.
 - Miután az I. rendű vádlott a megbeszélt 10 órai időpont előtt érkezett, a banki ügyintéző tájékoztatta, hogy a megbeszélt időpont előtt nem kerülhet sor a kifizetésre, ezért az I. rendű vádlott visszament a gépjárműhöz, hogy ott várakozzon. A bank a gyanús nagy összegű utalás miatt már korábban értesítette a Rendőrkapitányságot, így a helyszínre érkező rendőrök az I. rendű és a II. rendű vádlottat elfogták.
- [94] A Btk. 14. § (2) bekezdésében írt bűnsegély szándékos segítségnyújtás, azaz olyan cselekmény, amely előmozdítja vagy megkönnyíti a szándékos bűncselekmény elkövetését. A bűnsegéd felelősségének az az alapja, hogy elősegíti a szándékos bűncselekmény törvényi tényállásának a tettes által történő megvalósítását. A segítő magatartás nemcsak fizikai, hanem pszichikai jellegű is lehet. A bűnsegély továbbá nemcsak tevékenységben, hanem mulasztásban is megnyilvánulhat.
- [95] További kritériumai a bűnsegélynek a segítségnyújtás szándékossága és a tettesi alapcselekmény szándékos volta.
- [96] A fizikai bűnsegéd a tettesi alapcselekmény külső feltételeinek megteremtésében működik közre. A részes (így a bűnsegéd) a tényállásszerű cselekményt nem megvalósítja, hanem hozzájárul ahhoz.
- [97] A bűnsegéd a tétessel (tettesekkel) szándékegységben cselekszik, amely azt jelenti, hogy fel kell ismernie: a tettes (tettesek) milyen jellegű bűncselekményt követ(nek) el, s azt is, hogy – fizikai vagy pszichikai támogatásban megnyilvánuló magatartása – alkalmas a tettesi cselekmény véghezvitelének előmozdítására.
- [98] A tényállás körébe tartozik a bűncselekmény elkövetésével összefüggő valamennyi körülményre vonatkozó ténymegállapítás, a vádlott személyi körülményeivel összefüggő adatok, valamint az elkövető tudattartalmára – egyes események megtörténteire vagy meg nem történteire vonatkozó ismereteire, céljaira – mint tudati tényekre vont következtetés is (BH 2005.167.).

[99] A tudati – és más – tények megállapításától határozottan el kell különíteni a megállapított tények jogi értékelését, ami a valónak már elfogadott fizikai és tudati tényeknek a jogi normával történő egybevetése, a törvény szövegének való megfeleltetése. Ennek eredménye pedig már jogi fogalmak formájában jelenik meg (pl. szándékosság, gondatlanság, különös kegyetlenség, szándékerősítő jelenlét stb.).

[100] A kettő közötti kapcsolatot az teremti meg, hogy ha az irányadó tényállás valamely külvilágban megjelenő tényt és abból vont ténybeli következtetést („tisztában volt”, „tudata átfogta”) egyaránt rögzíti, és utóbbi helyes, akkor a jogi értékelésnek, s ekként a törvényi tényállás adott eleme megállapításának alapja van.

[101] Jelen ügyben pedig ez a helyzet.

[102] A II. rendű vádlott terhére rótt bűncselekményhez tartozó – harmadfokú eljárásban irányadó – 1. tényállási pont egyértelműen tartalmazza a II. rendű vádlott elkövetésben játszott szerepére (bűnsegédi magatartására), és tudattartalmára vonatkozó, ekként a (jogi) következtetés alapjául szolgáló tényeket.

[103] A Btk. 10. § (1) bekezdése szerint kísérlet miatt büntetendő, aki a szándékos bűncselekmény elkövetését megkezdi, de nem fejezi be.

[104] A tényállásból kitűnően a II. rendű vádlott tudta, hogy az I. rendű vádlott a bankszámlát bűncselekmény elkövetésére fogja felhasználni, illetve, hogy a bankszámlanyitásnak ez a valós célja. Hiszen az ő ajánlásával történt a bankszámlanyitás, a nagy összegű készpénz elszállításában is segítséget akart nyújtani, amikor ő vitte gépkocsival készpénzfelvétel céljából a bankhoz az I. rendű vádlottat, és várakozott is vele a gépkocsiban. Amennyiben pedig nem kerül sor az elfogásukra, az I. rendű vádlott felvette volna a számlájára érkezett, bűncselekményből származó pénzt, melynek elszállításában segédkezett volna a II. rendű vádlott.

[105] Mindezen tények kellő alapjául szolgálnak az I. rendű és a II. rendű vádlott szándékegységének fennállására vont jogi – és nem ténybeli – következtetésnek.

[106] A szándékegységre vont következtetés alapja, hogy az irányadó tényállás kellő pontossággal rögzíti mind a tettesi alapcselekményt, mind a részesi magatartást, illetve a tettesi és a részesi magatartás közötti oksági kapcsolat felismerhető.

[107] Az előzőekben kifejtettek szerint a II. rendű vádlott a cselekményével az I. rendű vádlott által elkövetni kívánt pénzmosás büntetétéhez nyújtott segítséget.

[108] Helyes az alkalmazandó törvény – az elkövetéskor hatályos Btk. – megválasztása is.

[109] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság törvényesen minősítette a II. rendű vádlott 1. tényállási pontban írt cselekményét az elkövetéskor hatályos Btk. szerint bűnsegédként elkövetett pénzmosás büntette kísérleteként, és a kiszabott büntetés is törvényes.

[110] A Kúria rámutat arra, hogy a másodfokú bíróság által a büntetéskiszabási körülmények számbavétele során enyhítő körülményként értékelt kármegtérülés nyomatéka súlytalan. Ugyanis a pénzmosás alapjául szolgáló befejezett alapbűncselekménnyel okozott kár azért térült meg, mert az I. rendű és a II. rendű vádlott terhére rótt pénzmosás büntette az elfogásuk miatt maradt kísérleti szakban.

[111] Kétségtelen, hogy a bíróság helyesen értékelte enyhítő körülményként a cselekmény kísérleti szakban maradását, ugyanakkor a Kúria ezt azzal egészíti ki, hogy ezen enyhítő körülmény csekély súlyú figyelemmel arra, hogy a bűncselekmény befejezését kizárólag az Bank és a nyomozó hatóság intézkedése akadályozta meg.

[112] Ekként a Kúria a II. rendű vádlott védője által bejelentett másodfellebbezést elbírálva a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.305/2022/29. számú ítéletét a II. rendű vádlott tekintetében a Be. 623. §-a értelmében helybenhagyta azzal, hogy a II. rendű vádlott terhén megállapított bűnsegédként elkövetett pénzmosás büntette kísérletének jogszabályi megjelölését – miként azt az ítéltábla az ítélet indokolásában jelezte is – helyesbítette.

[113] A harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 576. § (1) bekezdés b) pontján alapul.

V.

[114] A Kúria végzése elleni fellebbezést a Be. 458. § (3) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2024. június 4.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.305/2022/29. számú ítélete a Kúria Bhar.III.1.450/2023/-12. számú végzésével a II. rendű vádlott tekintetében 2024. június 4. napján jogerős és fel nem függesztett részében végrehajtható.

Budapest, 2024. június 4.

Dr. Bartkó Levente s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző